

Mijn verhaal

VOOR BEGINNENDE SPREKERS
VAN HET NEDERLANDS EN HOGER
(NIVEAU A1 EN HOGER)

**SPREEK
WERKBOEK**

DIT WERKBOEK IS VAN:

van Dale

Mijn verhaal

1. Start	2
2. Ik ben ...	7
3. Ik kan ...	15
4. Ik wil ...	26
5. Afbeeldingen	31
6. Begeleidershandleiding	34

Kijk in de handleiding

Praat samen

Wijs aan

Plak op

Schrijf op

Scan de QR-code voor een directe link naar informatie over dit werkboek en de begeleidershandleiding.

Inleiding

Beste taalvrijwilliger en deelnemer(s),

Wat leuk dat jullie meedoen aan taalcoaching.

Dit werkboek is voor deelnemers die nog niet goed weten wat ze tijdens en na de taalcoaching willen doen. Als deelnemer praat je over jezelf en wat je leuk vindt om te doen. Je oefent ook met Nederlands praten. Als taalvrijwilliger help je daarbij.

Jullie praten over de volgende vragen:

- **Ik ben ...** *Wie ben je en wat doe je?*
- **Ik kan ...** *Waar ben je goed in en wat vind je leuk?*
- **Ik wil ...** *Wat zijn je dromen en je plannen? Wie kan je helpen?*

Als je het werkboek af hebt, weet je als deelnemer:

- wat je wil oefenen bij de taalcoaching
- wat je wil doen als de taalcoaching afgelopen is, de volgende stap ...!

Je kunt het werkboek in één keer doorwerken of je kunt het af en toe gebruiken naast ander materiaal. Het werkboek biedt ruimte voor circa 5 sessies van 1,5 uur en is geschikt voor 1-op-1-taalcoaching en vaste groepjes. Je hebt als deelnemer niveau A1 of hoger.

Jullie praten allebei over de vragen. Soms schrijft de deelnemer antwoorden op in het werkboek. Als de deelnemer dat nog niet goed kan, doet de taalvrijwilliger dat. Jullie hoeven niet overal antwoord op te geven. Bijvoorbeeld als je er niet over wilt praten. Je kunt dat tegen elkaar zeggen.

Veel plezier!

Stichting Het Begint met Taal

Voor de taalvrijwilliger

Lees voordat je begint de **Begeleidershandleiding** goed door. Hierin vind je **algemene informatie** over het materiaal en **extra instructies bij de opdrachten**, te herkennen aan dit symbool.

1. Start

Ik oefen Nederlands

Mijn informatie

Naam | Mijn naam

Telefoon | Mobiel | Mijn telefoonnummer

E-mail | Mijn e-mail

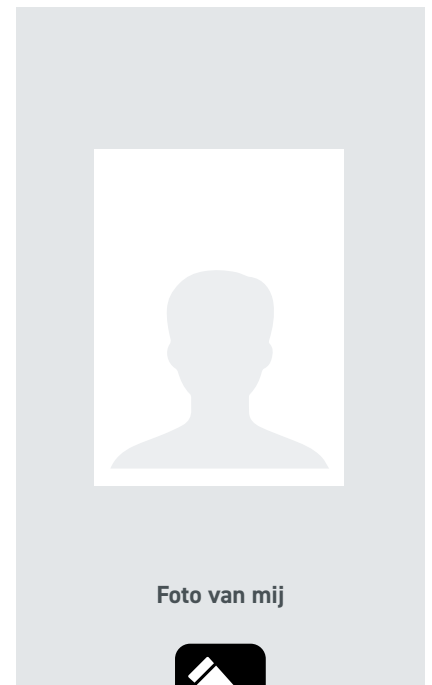

Foto van mij

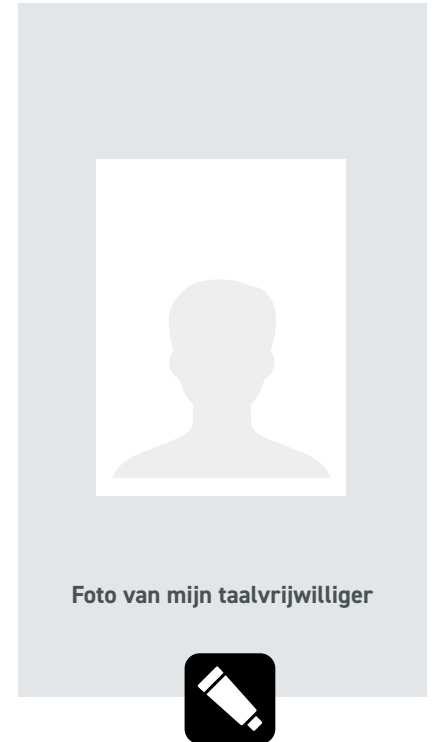
Ik oefen Nederlands met jou

Informatie van mijn taalvrijwilliger

Naam | Je naam

Telefoon | Mobiel | Je telefoonnummer

E-mail | Je e-mail

We oefenen elke week Nederlands

We oefenen elke _____ (dag van de week).

De eerste keer is op (datum)

De laatste keer is op (datum)

Dat zijn ongeveer _____ (maanden).

Praat samen

- Waarom doe je mee aan taalcoaching?
- Wat vind je belangrijk bij taalcoaching?

- Wat wil je oefenen en doen met je taalvrijwilliger?

Dat is je oefendoel. Schrijf dat hieronder op.

Je gaat met dit oefendoel oefenen.

Je oefendoel

Ik wil oefenen

Ik wil doen

Dat hoort bij

Werk en opleiding

Vrije tijd en sociale activiteiten

Opvoeding

Inburgering en naturalisatie

Gezondheid en bewegen

Digitale vaardigheden

Zaken regelen

Rekenvaardigheden

Hoe gaat het met je Nederlands?

Geef antwoord op de vragen. Vul de rij bij 'Start' in.
Vul de rij bij 'Einde' in als je traject klaar is.

Datum **Start**

Datum **Einde**

1 = "Past helemaal niet bij mij" | 10 = "Past helemaal bij mij"

1. Ik versta goed Nederlands.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

2. Ik spreek goed Nederlands.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

3. Ik durf Nederlands te spreken met Nederlandse mensen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

4. Ik voel me goed omdat ik Nederlands spreek.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

5. Ik durf nieuwe dingen buiten mijn huis te doen omdat ik Nederlands spreek.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

6. Ik ben actief buiten mijn huis (bibliotheek, sport, bioscoop, winkelen, reizen met openbaar vervoer).

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

7. Ik doe mee aan activiteiten in de buurt (straatfeest, koffieochtend, buurthuis).

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

8. Ik heb vrijwilligerswerk.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

9. Ik heb betaald werk.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

10. Ik ontmoet veel Nederlandse mensen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

11. Ik ontmoet vaak Nederlandse mensen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Start

Einde

2. Ik ben ...

2.1 Ik doe ...

Wat doe je? Gebruik de afbeeldingen in hoofdstuk 5.

In huis

- Ik doe het huishouden
- Ik klus
- Ik maak schoon
- Ik zorg voor mijn kinderen
- Ik speel met mijn kinderen
- Ik zorg voor mijn familie
- Ik kook
- Ik ontvang bezoek
- Ik repareer de auto
- Ik werk in de tuin
- Ik lees
- Ik zit vaak op de bank
- Ik zoek iets op internet
- Ik kijk tv
- Ik maak handwerk
- Ik zing
- Ik schilder
- Ik maak kleding
- Ik maak me op en gebruik make-up
- Ik doe taalcoaching

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

Buiten je huis

- Ik breng de kinderen naar school
- Ik drink thee of koffie met anderen
- Ik ga naar de speeltuin
- Ik ga naar de supermarkt
- Ik ga op bezoek
- Ik spreek Nederlands met andere mensen
- Ik wandel
- Ik fiets
- Ik sport
- Ik reis met de bus, tram of trein
- Ik rijd auto
- Ik winkel
- Ik ga naar de bibliotheek
- Ik ga naar een taalcafé
- Ik spreek af met mijn taalcoach
- Ik ga naar taallessen

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

Activiteiten in de buurt

- Ik praat met mijn buren
- Ik ga naar het buurthuis
- Ik ga naar het straatfeest
- Ik ga naar de kerk, moskee, tempel, synagoge

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

Vrijwilligerswerk

- Ik help mee op de school van mijn kinderen
- Ik help mee op de sportclub
- Ik doe vrijwilligerswerk in het verzorgingshuis

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

Werk

- Ik werk in de zorg
- Ik werk in de logistiek
- Ik werk in de ICT
- Ik werk in de dienstverlening
- Ik werk in de horeca (hotel, restaurant, café)

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

Praat samen

- Wijs het plaatje 'ik volg taalcoaching' aan. Dat doen we nu.
- Wat doe je nog meer vandaag? Wijs de plaatjes aan of zoek een plaatje op internet.
- Wat doe je morgen en op andere dagen? Wat doe je volgende week? Wijs de plaatjes aan of zoek een plaatje op internet.
- Vind je dat leuk? Of niet leuk?

- Wat doe je alleen en wat doe je met andere mensen?
- Ga je weleens naar een buurthuis of een plek waar je anderen ontmoet?

- Doe je vrijwilligerswerk of help je mee op school, een sportclub of ergens anders?
- Hoe vind je dat?
- Werk je? Hoe vind je dat?

2.2 Mijn gezin, familie en vrienden

- Gezin:** de echtgenoot, de partner
de ouders met kinderen, de vader en de moeder met kinderen
één ouder met kinderen, de vader of de moeder met kinderen
de partners met kinderen
- Familie:** de broers, de zussen
de ouders, de schoonouders
de vader, de moeder
de opa, de oma
de neven, de nichten
- Vrienden:** de vriend, de vriendin
de beste vriend, de beste vriendin
de vriendengroep
de kennis

Praat samen

- Woon je alleen of samen?
- Ben je getrouwd?
- Wie is je **gezin**?
- Wie zijn je kinderen?
- **Wie is je familie?**
- Wie zijn je ouders?
- Wie zijn je broers en zussen?
- Wie is nog meer familie?
- Wie zijn je vrienden en je vriendinnen?
- Wie is je beste vriend of je beste vriendin?
- Wie zitten in je vriendengroep?
- Wie zijn je kennissen?
- Hoe heten ze, wat zijn hun namen?
- Waar wonen ze?
- Laat een foto van ze zien of teken ze.
- Wat kun je nog meer vertellen?

2.3 Ik ben geboren in ...

Geboorteplaats

Geboortedatum

Leeftijd

Praat samen

- Waar ben je geboren?
- Waar heb je vroeger toen je een kind was gewoond?
- Waar ging je naar school?
- Wat deed je als kind?
- Heb je foto's van jezelf als kind? Of kun je een tekening maken?

2.4 Ik ken ...

Ik ken ...

Ik heb contact met ...

- mijn familie
- mijn buren
- mijn vrienden en vriendinnen
- mijn collega's

Ik heb ook contact met anderen, bijvoorbeeld:

- de leerkracht op school
- de docent op school
- de vrijwilliger
- mijn klasgenoten
- de mensen in het buurthuis
- de mensen bij de sportclub
- de mensen van het wijkteam
- de hulpverlener
- de huisarts

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

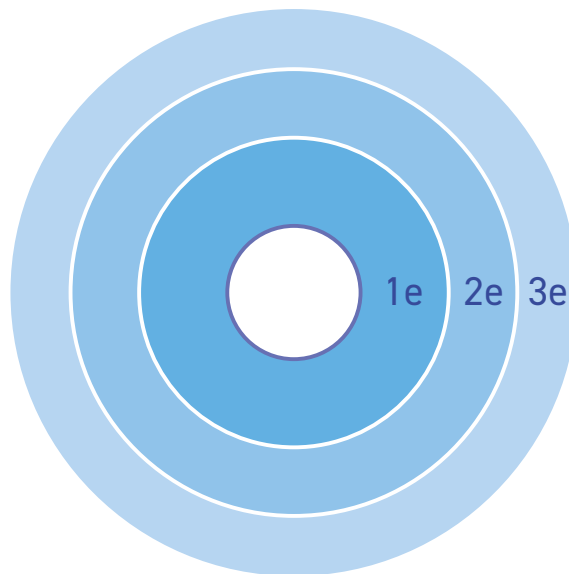
Ik ken ...

Ik heb contact met ...

Hieronder zie je een cirkel.

- Schrijf je naam in het midden.
- Welke mensen ken je? Vul de namen in de netwerkcirkel in. Begin bij de mensen die dichtbij je staan, zoals je familie, je vrienden of je burens.

Jouw naam

1e

2e

3e

Praat samen

- Wat doe je samen met de mensen die je hebt opgeschreven?
- Is het fijn om samen te zijn?
- Zijn ze belangrijk voor je?

2.5 Ik help ...

Praat samen

- Wie help je? Waarmee?
- Vind je het fijn of leuk om te doen?
- Vind je het belangrijk om te doen?
- Is het soms niet fijn of niet leuk?
- Wie helpt jou?
- Waarmee helpen zij je?
- Gebeurt dat vaak?
- Hoe vind je dat?

Wie help je?

Ik help

Wat doe je?

Ik help met

Wie helpt jou?

Zij helpen mij

Wat doen zij?

Zij helpen met

3. Ik kan ...

3.1 Ik kan goed ...

Wat kan je goed? Gebruik de afbeeldingen in hoofdstuk 5.

In huis

- Ik doe het huishouden
- Ik klus
- Ik maak schoon
- Ik zorg voor mijn kinderen
- Ik speel met mijn kinderen
- Ik zorg voor mijn familie
- Ik kook
- Ik ontvang bezoek
- Ik repareer de auto
- Ik werk in de tuin
- Ik lees
- Ik zit vaak op de bank
- Ik zoek iets op internet
- Ik kijk tv
- Ik maak handwerk
- Ik zing
- Ik schilder
- Ik maak kleding
- Ik maak me op en gebruik make-up
- Ik doe taalcoaching

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

Buiten je huis

- Ik breng de kinderen naar school
- Ik drink thee of koffie met anderen
- Ik ga naar de speeltuin
- Ik ga naar de supermarkt
- Ik ga op bezoek
- Ik spreek Nederlands met andere mensen
- Ik wandel
- Ik fiets
- Ik sport
- Ik reis met de bus, tram of trein
- Ik rijd auto
- Ik winkel
- Ik ga naar de bibliotheek
- Ik ga naar een taalcafé
- Ik spreek af met mijn taalcoach
- Ik ga naar taalles

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

Activiteiten in de buurt

- Ik praat met mijn burens
- Ik ga naar het buurthuis
- Ik ga naar het straatfeest
- Ik ga naar de kerk, moskee, tempel, synagoge

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

Vrijwilligerswerk

- Ik help mee op de school van mijn kinderen
- Ik help mee op de sportclub
- Ik doe vrijwilligerswerk bij ...

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

Werk

- Ik werk

Praat samen

Wat kun je nog meer bedenken?

Ik kan goed ...

Ik ben goed in ...

Praat samen

- Kijk nog eens naar 'Ik doe ...' Toen spraken we over: Wat doe je?
Nu spreken we over: Wat kan je goed?
- Wat vind je leuk?
- Wat doe je graag?
- Wat kan je goed? Waar ben je goed in?
- Wijs de afbeeldingen aan.
- Zoek afbeeldingen op internet of in een tijdschrift.

3.2 Mijn opleiding

Van wie heb je dat geleerd?

Ik heb dat van

geleerd.

(bijvoorbeeld van mijn vader, een vriend, een collega)

Training - Cursus

Bijvoorbeeld

- de taalles
- de computerles
- de naailes

Ik heb een **training/een cursus** gevolgd

Opleiding - School - Onderwijs

Ik heb deze **opleiding** gevolgd

Ik wil deze **opleiding** volgen

Hoe lang ben je naar school geweest?

Ik ben _____ jaar naar **school** geweest.

Praat samen

- Waar ben je naar school geweest?
- Heb je een opleiding gevolgd? Zo ja, welke?
- Hoeveel jaar duurde die opleiding?
- Heb je trainingen of cursussen gevolgd?
- Heb je een diploma?
- Heb je leuke mensen ontmoet op school?
- Wat kun je over hen vertellen?

- Van wie heb je het meest geleerd in je leven?
- Wat heb je van hem of haar geleerd?

- Wil je een opleiding volgen?

3.3 Mijn werk ...

Nu

Ik werk bij | de naam van het bedrijf | de organisatie

Mijn **baan** is

Later

Ik wil dit **werk** doen

Vroeger

Ik **werkte** vroeger bij | de naam van het bedrijf | de organisatie

Mijn **baan** was

Werkervaring = werk dat ik nu doe of vroeger heb gedaan.

Mijn **werkervaring** is

Praat samen

Nu

- Werk je?
- Welk werk doe je nu?
- Hoe heet het bedrijf of de organisatie?
- Wat is je functie? Wat is je beroep?
- Hoe vind je het?

Vroeger

- Welk werk deed je **vroeger**? Welk werk heb je gedaan?
- Welke functie had je? Wat waren je taken?
- In welk land was dat?
- Hoeveel jaar duurde dat?
- Vond je het leuk?
- Heb je er veel geleerd?
- Heb je trainingen of cursussen gevolgd tijdens je werk?
- Wat is je **werkervaring**? Wat voor werk heb je gedaan?

Later

- Wil je werken? Waar wil je werken?

3.4 Mijn vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk

Je bent vrijwilliger bij een organisatie of bij een groep mensen.

Bij vrijwilligerswerk help je vaak mensen.

Je doet het vaak samen met anderen.

Het is leuk en gezellig. Je kunt Nederlands oefenen.

Je krijgt geen salaris. Je krijgt soms wel een vrijwilligersvergoeding.

Nu

Ik ben **vrijwilliger** bij | de naam van de organisatie

Wat doe je?

Mijn **functie** is

Vroeger

Ik was **vrijwilliger** bij | de naam van de organisatie

Mijn **functie** was

Ervaring = iets dat ik nu doe of vroeger heb gedaan

Wat heb je geleerd?

Ik heb **ervaring** met

Praat samen

Nu

- Ben je vrijwilliger?
- Doe je vrijwilligerswerk? Waarom wel of niet?
- Wat is het verschil tussen werk en vrijwilligerswerk?
- Welk vrijwilligerswerk doe je nu?
- Hoe heet de organisatie?
- Wat is je functie?

Vroeger

- Werkte je **vroeger** als vrijwilliger?
- Welk vrijwilligerswerk deed je vroeger?
- Welke functie had je?
- Bij welke organisatie?
- Vond je het leuk?
- Wat heb je er geleerd?

Samenvatten

- Wat is je **ervaring**?
- Wat heb je allemaal gedaan, vroeger en nu?
- Kun je het samenvatten?

3.5 Mijn ervaring met zorg en mantelzorg

Ik zorg voor ...

Ik ben mantelzorgster voor ...

Zorg = hulp die je geeft aan je kinderen, aan je gezin.

Mantelzorg = extra zorg, voor familie of bekenden. Ze zijn ziek of hebben hulp nodig. Je helpt omdat ze familie zijn of dichtbij wonen. Bijvoorbeeld: huishoudelijk werk, verzorgen, meegaan naar de arts, helpen met administratie.

Nu

Ik zorg voor

Ik ben mantelzorgster voor

Vroeger

Ik **zorgde** voor

Ik was **mantelzorger** voor

Ervaring = iets dat ik nu doe of vroeger heb gedaan

Heb je ervaring met het zorgen voor kinderen of anderen?

Wat heb je geleerd? (bijvoorbeeld zorgen voor anderen, organiseren, telefoneren met instanties, invullen van formulieren of meegaan naar afspraken.)

Ik heb **geleerd**

Praat samen

- Zorg je voor iemand, voor je gezin?
- Geef je extra zorg? Zorg je voor familie met een ziekte of een beperking?
- Ben je mantelzorger?
- Hoe vind je dat?
- Hoe was dat vroeger, zorgde je toen ook voor iemand of was je mantelzorger?
- In welk land was dat?
- Hoe lang duurde dat?
- Hoe vond je dat?
- Wat is je ervaring? Welke ervaring heb je met het zorgen voor anderen?

4. Ik wil ...

4.1 Ik droom, ik wil later ...

Praat samen

- Wat is je grootste droom of wens?
- Wat is je droom voor je familie of kinderen?
- Heb je ook een droom of wens voor jezelf?

Ik ben nu jaar.

Over 5 jaar ben ik jaar.

Over 5 jaar **wil ik graag**

De droom voor mijn gezin en/of familie

De droom **voor mij**

4.2 Ik wil nu ...

Mijn **eerste stap** is

Het **doel** voor mijn gezin, familie en/of vrienden over 1 jaar

Over 1 jaar wil **ik** graag

Mijn **doel** is

- Nederlands begrijpen
- Nederlands spreken
- Nederlands durven spreken met andere mensen
- Nederlands lezen en schrijven
- Vrijwilligerswerk doen
- Een betaalde baan of werken
- Iets anders
- Actief zijn buiten mijn huis. (Zoals naar de bibliotheek, sporten, winkelen, reizen met het openbaar vervoer.)
- Meedoen aan activiteiten in de buurt. (Zoals een straatfeest, een koffieochtend, activiteiten in het buurthuis.)

Praat samen

- Wat is de eerste stap om bij je droom te komen?
- Wat wil je in 1 jaar bereiken?
- Wat is je doel? Wat is je plan?
- Wat wil je oefenen of doen?
- Noem de verschillende mogelijkheden.
- Kijk ook naar de afbeeldingen in hoofdstuk 5.
- Eerder had je een vinkje gezet bij de dingen die je al doet ('Ik doe ...') en die je goed kan ('Ik kan goed ...').
- Wat wil je nog meer doen? Waar start je mee?

4.3 Ik heb nodig ...

Om je doel te halen, heb je iets nodig, bijvoorbeeld:

- Tijd
- Geld
- Durf
- Lef
- Steun en begrip
- Meer kennis van de Nederlandse taal
- Een goede gezondheid
- Een oppas voor je kinderen

Praat samen

Je hebt een doel.

Soms heb je hulp nodig om dat doel te bereiken.

- Welke hulp heb jij nodig?
- Hoe kun je dit regelen?

Ik heb nodig

4.4 Ik vraag hulp aan ...

Je hebt een doel. Je kunt niet alles alleen. Soms heb je **hulp** nodig om je doel te bereiken. Kijk terug bij 'Ik help ...'

Praat samen

- Wie helpt je?
- Vraag je om hulp? Wie vraag je? Waarvoor?
- Wil je om hulp vragen? Zo nee, waarom niet?
- Vind je het moeilijk om hulp te vragen?

Ik vraag **hulp** aan

**Goed
gedaan!**

Ben je klaar met de taalcoaching?

Ga naar de vragen op pagina 5. 'Hoe gaat het met je Nederlands'.
Geef nog een keer antwoord op de vragen, maar nu op de rij bij Einde.

Bekijk daarna de verschillen tussen Start en Einde.

Welk verschil zie je?

Welk verschil ziet je taalvrijwilliger?

Wat heb je geleerd?

Bekijk het oefendoel dat je hebt opgeschreven.
Heb je dat geoefend? Hoe gaat het nu? Is het makkelijker?

Praat samen

- Hoe vond je de taalcoaching?
- Wat ging goed? Wat ging minder goed?
- Wat wil je nu gaan oefenen en doen?

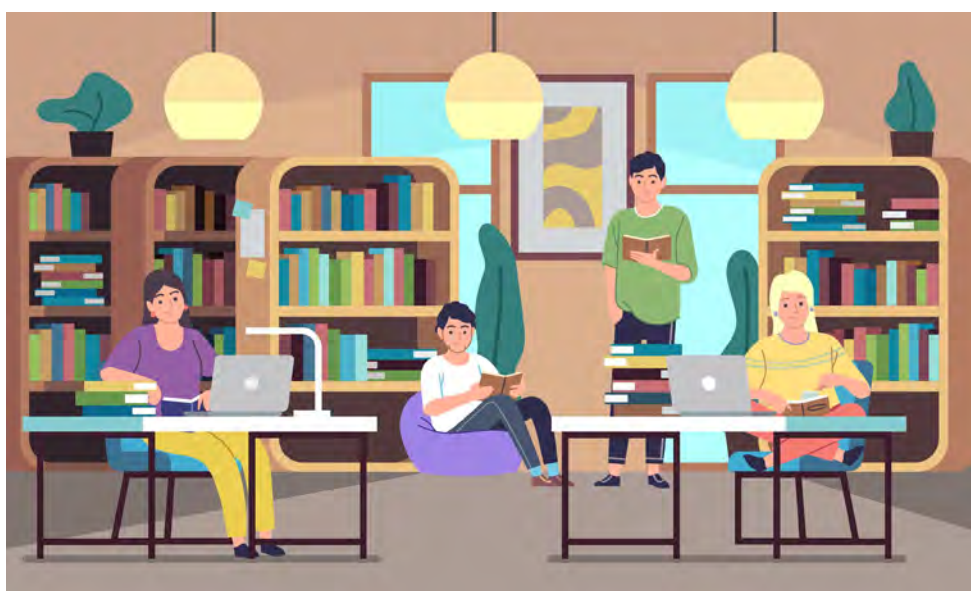
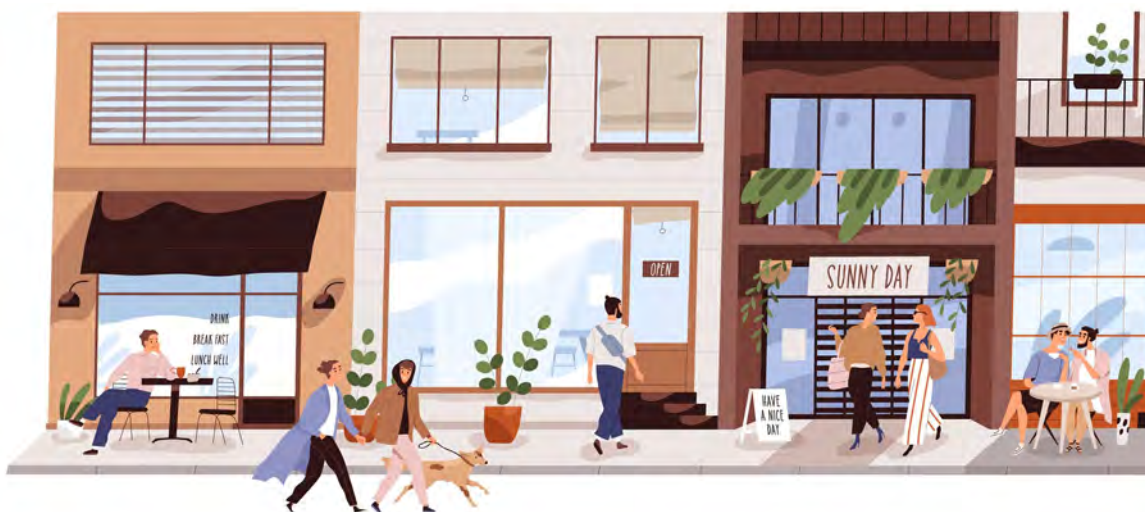
5. Afbeeldingen

Deze afbeeldingen geven een indruk van alle dingen die je doet, kan doen en wil doen. Je kunt ook zelf afbeeldingen zoeken, bijvoorbeeld op internet, uit een tijdschrift of met eigen foto's, en een eigen pagina 'Ik doe, ik kan en ik wil' maken.

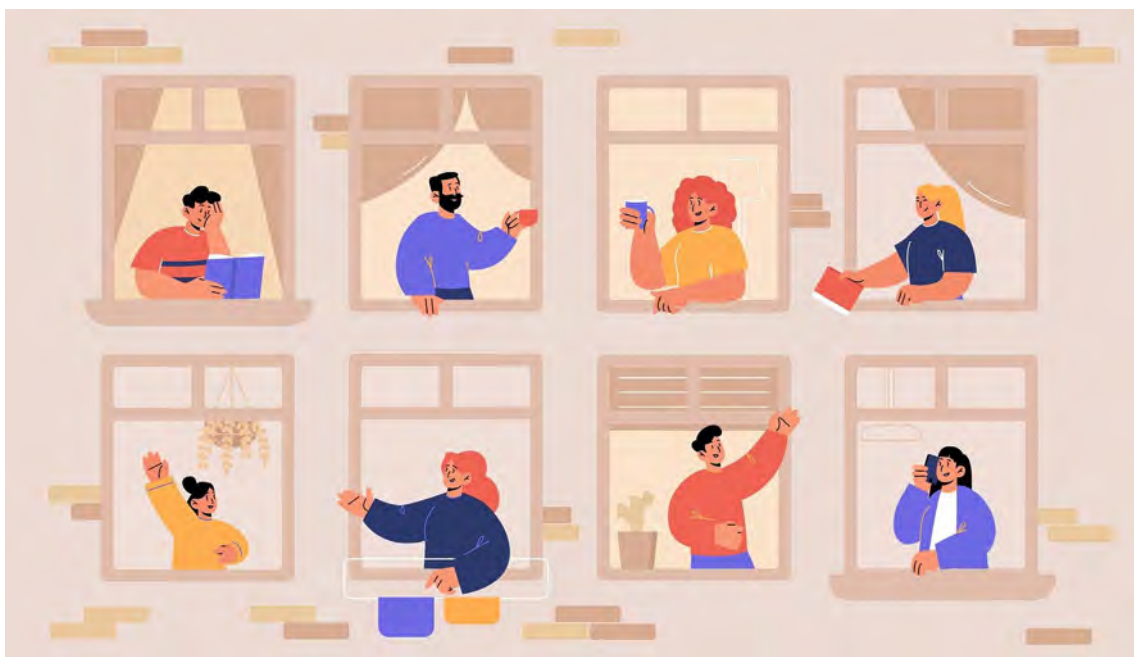
In huis

Actief buiten je huis

Activiteiten in de buurt

Vrijwilligerswerk en werk

6. Begeleidershandleiding

***Mijn verhaal* is ontwikkeld voor deelnemers die nog niet goed weten wat ze tijdens en na de taalcoaching willen doen. In deze begeleidershandleiding vind je onder meer algemene informatie over de opzet en uitgangspunten, uitleg bij de oefeningen en handvatten om met het materiaal te werken. Veel plezier!**

6.1. Algemeen

Achtergrond en doel

Mijn verhaal helpt de deelnemer om meer inzicht te krijgen in de eigen kennis en ervaring. Ook helpt het jullie om elkaar beter te leren kennen. Het doel is dat iemand nadenkt over wat diegene wil oefenen en doen.

Aan het einde van dit werkboek weet de deelnemer meer over:

- *Wie ben ik? Over de eigen achtergrond en huidige activiteiten*
- *Wat kan ik? Over kwaliteiten en (werk)ervaring*
- *Wat wil ik? Over toekomstdromen en plannen*

Mijn verhaal helpt de deelnemer oefendoelen te formuleren gericht op taal en participatie. Daarnaast helpt het om zelfvertrouwen, taalkennis op het gebied van gesprekken voeren en het inzicht in de eigen wensen te vergroten.

Hoe gebruik je *Mijn verhaal*?

Mijn verhaal is geschikt voor 1-op-1-taalcoaching tussen een deelnemer en een vrijwilliger. Je kunt het werkboek ook gebruiken in vaste groepen. Ons advies is dat je elkaar minimaal 10 keer spreekt. Zo bouw je een band met elkaar op.

Je kunt het werkboek in één keer doorwerken of je kunt het af en toe gebruiken naast ander materiaal. Dit werkboek hoeft niet van begin tot eind doorgewerkt te worden. Kijk wat relevant is voor je deelnemer, sla bepaalde dingen over of kom er later op terug. Het materiaal biedt ruimte voor circa 5 sessies van 1,5 uur en is geschikt voor 1-op-1-taalcoaching en vaste groepjes. Je hebt als deelnemer niveau A1 of hoger.

Belangrijke uitgangspunten

- *Mijn verhaal* is bedoeld om **gesprekken te stimuleren**. Geef zelf bij de 'Praat samen'-opdrachten ook zo veel mogelijk antwoorden. Zo wordt het een gelijkwaardige uitwisseling en oefent de deelnemer luistervaardigheden.
- **Praat zo veel mogelijk Nederlands**. Als iets niet duidelijk is voor je deelnemer, probeer dan of je het met andere woorden kunt zeggen. Als dat niet lukt, kijk of een vertaalapp of een steuntaal zoals Engels uitkomst biedt.
- In dit materiaal kan de deelnemer **aantekeningen maken** en bijvoorbeeld **woorden opschrijven**. Dit kan helpen bij het onthouden van de woordenschat. Spoor de deelnemer

aan om zelf de spelling op te zoeken in bijvoorbeeld een woordenboek of vertaalapp.

Tip: zorg ervoor dat de deelnemer altijd het lidwoord (*de* of *het*) bij de woorden zet. Vindt je deelnemer schrijven nog lastig? Dan kun jij de woorden opschrijven of deze oefeningen overslaan.

Belangrijk: de focus van taalcoaching en van het materiaal ligt op spreken en luisteren, je hoeft dus geen feedback op de grammatica te geven.

- Wees je bewust dat je deelnemer **sociaal wenselijke antwoorden** kan geven. Kijk naar het non-verbale gedrag (gezichtsuitdrukking, lichaamshouding, ademhaling) van je deelnemer. Benadruk dat je deelnemer mag aangeven als iets onduidelijk is of als er vragen zijn. Stimuleer dat je deelnemer een eigen mening geeft. Dit kun je al met kleine stapjes doen door je deelnemer keuzes te geven bij je taalcoachsessies: gaan we dit doen of gaan we dat doen?
- Bepaalde onderwerpen kunnen **gevoelig** liggen. Respecteer het als iemand ergens liever niet over wil praten. Vraag niet door. Sla gerust een onderdeel over.
- Let bij het stellen van vragen erop dat je zo veel mogelijk open vragen stelt. Hiermee breng je het gesprek op gang.
- Als taalvrijwilliger oefen je met je deelnemer het *spreken* en *luisteren* van het Nederlands. Als iemand (beter) Nederlands wil *lezen* en *schrijven* , adviseren we dit pas te doen als je deelnemer kan spreken en luisteren op B1 of hoger. Overleg met je coördinator hoe je dat het best kunt aanpakken of als je vragen hebt over je rol als taalvrijwilliger.

Nederlands als tweede taal

Het leren van een tweede, derde of zelfs vierde taal als volwassene is niet gemakkelijk.

Kinderen kunnen de taal soms oppikken door het 'gewoon te horen', maar voor volwassenen is dit heel anders. Zij moeten echt moeite doen om een taal te leren, door lessen te volgen en door veel te oefenen. Of iemand een tweede taal goed en gemakkelijk onder de knie krijgt, hangt af van allerlei factoren: leeftijd, intelligentie, leervermogen, ervaring met taal leren en aanleg om taal te leren, (sociale) omgeving, taalcontact, motivatie en taaldoel enzovoort. Niet op elke factor heeft een anderstalige zelf evenveel invloed. Taalcontact is een van de belangrijkste factoren voor het leren van een vreemde taal, juist daarom is het oefenen met mensen zo belangrijk. Als taalvrijwilliger speel je dan ook een belangrijke rol.

Je eigen taalgebruik aanpassen

Als je in een nieuwe taal spreekt, heb je meer tijd nodig om te formuleren wat je wilt zeggen. Voor je deelnemer geldt dit ook, waarschijnlijk moet hij of zij nog erg zoeken naar woorden. Als vrijwilliger lever je een belangrijke bijdrage door geduld te hebben tijdens het gesprek en je deelnemer niet te onderbreken. Ook help je door zo veel mogelijk 'natuurlijk' te praten. Hoe je dat doet?

Gebruik deze tips:

- Blijf met een natuurlijke stem en op normaal volume spreken.
- Articuleer duidelijk, zoals je ook tegenover een Nederlandssprekende zou doen.
- Spreek altijd in correcte Nederlandse zinnen (niet kinderachtig).
- Gebruik goede zinnen, maar eenvoudig.

- Kijk naar de lengte van de zin, maar ook naar het gebruik van (hulp)werkwoorden en moeilijkere woorden. Zo kun je proberen een moeilijke zin makkelijk te maken (dit is nog best lastig!):

“Zou ik een afspraak met je kunnen maken voor aanstaande donderdag?”

“Kan ik een afspraak met je maken voor aanstaande donderdag?”

“Maken we een afspraak voor komende donderdag?”

“Spreken we donderdag af?”

Hoe geef je goede feedback?

Een taal leren betekent dat je fouten moet durven maken. Van fouten maken leer je, helemaal als je goede feedback krijgt. Als vrijwilliger speel je daarin een belangrijke rol: jij zorgt voor een fijne omgeving waarin je deelnemer het vertrouwen krijgt de taal te durven spreken.

Gebruik deze tips:

- Zeg iets op de juiste manier in plaats van het te verbeteren. Bijvoorbeeld:
Deelnemer: “Ik naar winkel gaan.”
Taalcoach: “Oh, jij gaat naar de winkel? Ik ga straks ook naar de winkel.”
Maakt je deelnemer een grammaticale fout, zoals “ik lopen” in plaats van “ik loop”?
Ga dan niet de regels uitleggen, maar herhaal de vorm op de juiste manier.
- Feedback is vaak impliciet. Met vragen als “Wat zeg je?” of “Wat bedoel je?” geef je ook al feedback, maar dit is impliciet. Door een vraag te beantwoorden laat je zien dat je de ander begrepen hebt.
- Onthoud dat het belangrijkste is dat de boodschap overkomt. Geef vooral positieve feedback op het proces en de inhoud.
- Geef expliciete feedback als de fout voor een misverstand zorgt. Bijvoorbeeld bij verkeerde uitspraak of verkeerd woordgebruik.
- Geef op maximaal drie punten feedback. Want bij feedback geldt: overdaad schaadt. Houd de feedback dus kort en geef vooral heel veel complimenten!

6.2. Extra instructies bij de opdrachten

1. Start

Er zijn twee momenten waarop je met elkaar in gesprek gaat over hoe de taalcoaching gaat: bij de start en aan het einde van het traject. Door de antwoorden bij de start en aan het einde met elkaar te vergelijken ziet de deelnemer de eigen voortgang op het gebied van spreekvaardigheid, verbinding en sociale participatie. Dit is vaak een mooie succeservaring die je aan het einde samen kunt vieren.

Werkt de organisatie waarvoor je vrijwilliger bent met het koppelsysteem MATCH? Dan ontvangt de deelnemer de stellingen ‘Hoe gaat het met je Nederlands’ ook per mail. Je kunt de evaluatiemomenten in dit werkboek gebruiken ter voorbereiding.

In een groepje? Tip: voer de evaluatiegesprekken apart met je deelnemers. Wellicht komen er dan ook dingen ter sprake die je in een groepssetting nooit zou horen.

2. Ik ben ...

2.1 Ik doe ...

Focus op wat je deelnemer **nu** doet. Een volgende stap is wat iemand **wil** gaan doen (nieuwe activiteiten). Dat volgt bij 'Ik wil ...' Natuurlijk kan dat hier ook al ter sprake komen.

Let op: maak hier geen vragenvuur van. Te veel vragen kunnen confronterend zijn, bijvoorbeeld als iemand niet zo veel doet of niet veel omhanden heeft. Vertel ook over jezelf. Kijk hoe het gesprek verloopt, en als het gesprek niet prettig verloopt voor je deelnemer, kun je doorgaan naar het volgende onderdeel.

In een groepje? Noem de verschillende activiteiten op en laat de deelnemers hun hand opsteken wanneer ze deze activiteit doen. Laat ze ook toelichten waar dat kan. Bijvoorbeeld bij welke sportclub ze sporten, hoe vaak ze klussen enzovoort. Je kunt er in een latere sessie een leuke oefening van maken. Wat doe je? De deelnemer beeldt de activiteit uit en de andere deelnemers moeten raden welke activiteit het is.

2.2 Mijn gezin, familie en vrienden

Deze vragen liggen soms gevoelig. Als je merkt dat je deelnemer het niet prettig vindt om erover te praten, ga dan door naar het volgende onderdeel.

In een groepje? Laat de deelnemers de vragen in tweetallen aan elkaar stellen. Zo hoeven ze bepaalde onderwerpen niet plenair te delen. Wissel de tweetallen ook af, het is goed als deelnemers af en toe met iemand anders praten.

2.3 Ik ben geboren in ...

Probeer bij de 'Praat-samen'-opdrachten ook zelf zo veel mogelijk antwoorden te geven. Zo wordt het een gelijkwaardige uitwisseling.

In een groepje? Pingpong: laat een deelnemer beginnen met: "Ik ben geboren in (land)." Vervolgens stelt de deelnemer de vraag aan een andere deelnemer: "En jij?" Vervolgens antwoordt die deelnemer weer enzovoort.

2.4 Ik ken ...

In een groepje? Laat de deelnemers dit bespreken in twee- of drietallen. Teken op een bord of op een groot papier op tafel een netwerkcirkel en schrijf alle namen van de deelnemers er in. Schrijf alle mensen op met wie de deelnemers contact hebben (huisarts, buurthuis, docent enzovoort).

3. Ik kan ...

3.1 Ik kan goed ...

Vaak zijn de dingen die iemand leuk vindt ook de dingen waar iemand goed in is. Soms vinden mensen het lastig om iets te benoemen waar ze goed in zijn. Tips:

- Kijk of je deelnemer één ding kan benoemen.
- Benoem zelf iets waarvan je denkt dat je deelnemer er goed in is.
- Noem een voorbeeld uit je eigen leven: "Waar ben jij goed in?"
- Stel de vraag: "Wat zeggen familieleden, vrienden of collega's over je?"

In een groepje? Laat de deelnemers kwaliteiten van elkaar opnoemen. Verzamel ze en maak een grote lijst.

3.2. Mijn opleiding

De oudste manier van leren is door mee te kijken en mee te doen. Focus bij dit onderdeel niet op diploma's, maar op wat je deelnemer heeft geleerd van ouders, familie, vrienden of in de praktijk. En benadruk dat je deelnemer nu aan het leren is!

In een groepje? Laat de deelnemers in tweetallen vertellen wat ze van wie hebben geleerd. Je kunt eventueel van tevoren bedenken wie je bij elkaar zet. Je kunt deelnemers vragen een plaatje of foto mee te nemen naar de sessie van iets dat ze ooit geleerd hebben. Leg deze beelden op tafel en laat de deelnemers raden wie bij welk plaatje en welke vaardigheid hoort.

3.3 en 3.4 Mijn werk ... en Mijn vrijwilligerswerk

In een groepje? (Kan ook 1-op-1) Laat de deelnemers in tweetallen werken. Je kunt eventueel van tevoren bedenken wie je bij elkaar zet, gebaseerd op vergelijkbare werkervaring. Laat de deelnemers in twee- of drietallen praten over het (vrijwilligers-)werk dat ze nu doen of ooit hebben gedaan. Teken vervolgens plenair een tijdslijn (vroeger naar nu) op het bord of op een groot papier op tafel en laat de deelnemers hun (vrijwilligers)werkervaring toevoegen met een stift.

3.5 Mijn ervaring met zorg & mantelzorg

In een groepje? (Kan ook 1-op-1) Maak plenair een woordweb met daarin 'Ik zorg voor ...' Samen verzamelen jullie personen. Dit kan de persoon zelf zijn, kinderen, dieren, ouders, vrienden enzovoort. Laat de deelnemers vervolgens in twee- of drietallen bespreken welke zorgtaken hier bij horen. Bedenk welke deelnemers je bij elkaar zet gebaseerd op mogelijk overlap in ervaring.

4. Ik wil ...

4.1 Ik droom, ik wil later ...

Als je iemand vraagt naar zijn of haar droom of wens, denken mensen in eerste instantie vaak aan wensen voor hun kinderen of gezin. Probeer te ontdekken of er ook een eigen droom of wens is.

In een groepje? Teken op het bord of op een groot papier op tafel twee kolommen met de titels 'grote dromen' en 'kleine dromen'. Laat iedereen samen brainstormen over hele grote dromen die ze hebben en misschien wat kleinere dromen die makkelijker te realiseren zijn. Laat iedereen vervolgens één droom kiezen en geef ze de opdracht mee om na te denken over stappen om daar te komen.

4.2 Ik wil nu ...

Vraag goed door naar de **doelen en plannen** van je deelnemer. Als je weet wat de doelen van je deelnemer zijn, kun je hierop inspelen bij de taalcoaching. Je kunt de inhoud van je taalcoaching aanpassen aan deze doelen en (later) doorverwijzen naar andere organisaties die je deelnemer kunnen ondersteunen bij vervolgstappen.

In een groepje? Laat de deelnemers in twee- of drietallen elkaar tips geven voor vervolgstappen om toe te werken naar een doel. Grijp terug op de goede kwaliteiten en de connecties uit eerdere sessies.

4.4 Ik vraag hulp aan ...

Geef zelf een voorbeeld hoe je hulp gevraagd hebt en welke aanpak je hebt gebruikt. Waarom vroeg je hulp, vond je het moeilijk om te vragen en heeft het je geholpen?

In een groepje? Laat de deelnemers praten over deze vragen in twee- of drietallen. Maak afsluitend plenair een overzicht van alle personen en instanties die de deelnemers eerder hebben geholpen.

Notities

Colofon

SpreekWerkboek Mijn verhaal is ontwikkeld door Stichting Het Begint met Taal en Mango Advies & Trainingen.

- Auteurs:** Hanna Hosselet, Sylvia de Groot Heupner (Stichting Het Begint met Taal) en Magda van der Wees (Mango Advies & Trainingen)
- Redactie:** Hanna Hosselet, Elise Zomer en Marcella Faltas
- Eindredactie:** Taalwerkplaats, Amsterdam en Van Dale Uitgevers
- Vormgeving:** Vrij in Vorm, Rotterdam
- Beeldmateriaal:** Al het beeldmateriaal is met zorg geselecteerd. Mocht u desondanks menen dat wij uw rechten niet goed gerespecteerd hebben, neemt u dan contact op met Stichting Het Begint met Taal.
- Bronnen:** Shutterstock (foto's)

Wil je taalcoach worden of zoek je een taalcoach?

Vind een overzicht van alle taalcoachorganisaties op: www.taalcoaching.nl

SpreekWerkboek - Mijn verhaal

ISBN: 9789460776670

NUR 110

Meer informatie?

Neem contact op met Stichting Het Begint met Taal via 030-2422841 of info@hetbegintmettaal.nl.

Van Dale Uitgevers

Postbus 13288

3507 LG Utrecht

Correspondentieadres: redactie@vandale.nl

www.vandale.nl / www.vandale.be

SpreekWerkboek Mijn verhaal

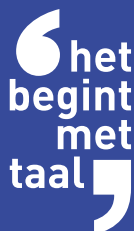
SpreekWerkboek Mijn verhaal is een werkboek voor anderstalige deelnemers die meedoen aan taalcoaching, maar nog niet goed weten wat ze tijdens en na de taalcoaching willen doen. Als deelnemer praat je over jezelf en wat je leuk vindt om te doen. Je oefent ook met Nederlands praten. Als taalvrijwilliger help je daarbij. Als je het werkboek af hebt, weet je als deelnemer:

- wat je wil oefenen bij de taalcoaching;
- wat je wil doen als de taalcoaching afgelopen is, de volgende stap!

Je kunt het werkboek in één keer doorwerken of naast ander materiaal gebruiken. Het is voor circa 5 sessies van 1,5 uur en geschikt voor 1-op-1-taalcoaching en vaste groepjes. Je hebt als deelnemer niveau A1 of hoger.

SpreekWerkboek Mijn verhaal helpt anderstaligen doelgericht te oefenen met taal en participatie en heeft als doel hun zelfvertrouwen, taalkennis en inzicht in persoonlijke doelen te vergroten.

Tip: Gebruik *SpreekWerkboek Mijn verhaal* naast oefenmaterialen voor taalcoaching, zoals *SpreekTaal* (www.spreektaal.com) of *Gezonde Taal* (www.gezondetaal.nl).

van Dale

Stichting Het Begint met Taal

Taal en contact zijn onmisbaar om mee te kunnen doen. Taalcoaching door vrijwilligers – online of fysiek – is hét middel voor de 600.000 nieuwkomers in Nederland die de taal willen oefenen. Stichting Het Begint met Taal vergroot de bekendheid en effectiviteit van taalcoaching, ondersteunt lokale organisaties die taalcoaching bieden en koppelt met Kleetsmaatjes vrijwilligers aan nieuwkomers voor online-ontmoetingen. Ook werken we samen met gemeenten, werkgevers en taalscholen. Zie voor meer informatie: www.hetbegintmettaal.nl.

© 2024 Het Begint met Taal

© 2024 Van Dale Uitgevers

Alle rechten voorbehouden

